

Başvuru Numarası	: 2024/875
Toplantı Tarihi/Sayısı	: 22.8.2024/44
Karar Numarası	: 2024/779
Başvuran	: A. A.
Başvuran Vekili	: -
Adres	: -
Muhatap Kurum/Kişi	: Bandırma 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres	: -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, bulunduğu Ceza İnfaz Kurumunda sağlık hizmetlerinden faydalanamadığı, hastaneye sevkini yapılmadığı, sağlık sorunlarının arttığı, bu durumun ihlal niteliğinde olduğu iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

- a. Halihazırda bulunduğu Ceza İnfaz Kurumundan yazılı olarak birçok kez Bursa Uludağ Üniversitesi Hastanesine sevk talebinde bulunduğunu,
- b. Yazılı şekilde tedavi talebinde bulunmasına rağmen talebine cevap verilmediğini,
- c. Sözlü olarak kendisine hastaneye sevk yapılamayacağını belirttiğini,
- ç. Ağrılarının şiddetli bir şekilde devam ettiğini, hastaneye sevk yapılmadığından sağlık sorunlarının artış gösterdiğini iddia etmektedir. İddiaları bu yönde olan başvuran, hastaneye sevkini sağlanmasını ve mağduriyetlerinin giderilmesini talep etmektedir.

3. Muhatap Bandırma 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

- a. Başvuranın Ceza İnfaz Kurumu Tabipliğinden herhangi bir tedavi ve muayene talebinin olmadığı,
- b. Ceza İnfaz Kurumu aile hekimi tarafından yapılan tetkik sonucu başvuranın Bandırma Eğitim ve Araştırma Hastanesi Fizyoterapi polikliniğine sevk edildiği,
- c. Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi kapsamında başvuranın isteğinden ziyade görevli hekimin kanaatine göre ilaç verilebileceği ve tedavi yapılabileceği belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran sunduğu yazılı görüşte özetle:

- a. Talep ettiği hastaneye sevk edilmediğini,
- b. Belinde sağlık sorunları meydana geldiğini,
- c. Ceza İnfaz Kurumu tarafından sevk edildiği hastanede yeterli tedavinin sağlanmadığını iddia etmekte ve Bursa Uludağ Üniversitesi Hastanesine sevk edilmeyi talep etmektedir.

5. Muhatap Ceza İnfaz Kurumu tarafından gönderilen ek belgelerde, başvurana ilişkin olarak yazılan tüm reçeteler ve hazırlanan sağlık dosyası evrakları sunulmuştur. Reçetelerin üzerinde, başvuran tarafından teslim

alındığına dair yazı, başvuranın ismi ve imzası olduğu görülmüştür.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

"Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri*" başlıklı 71'inci maddesi şöyledir:

"Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koğuşlarında tedavi ettirilir."

12. 19/2/1960 sayılı ve 10436 sayılı Tıbbî Deontoloji Nizamnamesi'nin "*Umumi Kaide ve Esaslar*" başlıklı birinci kısmının 6'ncı maddesi şöyledir:

"Tabip ve dış tabibi, sanat ve mesleğini icra ederken hiçbir tesir ve nüfuza kapılmaksızın vicdani ve mesleki kanaatine göre hareket eder.

Tabip ve dış tabibi, tatbik edeceği tedaviyi tayinde serbesttir."

13. Bireylerin fiziksel anlamda refahının sağlanması ve sunulacak tıbbi korumanın yeterli olması devletin pozitif yükümlülüklerindedir. Mahpusların özgürlüğünden alıkonulmanın doğasından kaynaklanan zorlukların dışında zorluk ve sıkıntı yaşamaması, insan onuruna uygun bir şekilde sağlıklarının korunması ve gereken tedavi hizmetlerine tam ve zamanında erişebilmesi gerekmektedir (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

(AİHM), *Kudla/Polonya*, B. No: 30210/96, 26/10/2000, para. 94).

14. AİHM, mahpuslara yeterli tıbbi bakımın sağlanmamasının asgari eşiği aşan düzeyde kötü muamele oluşturabileceğini belirtmiştir (AİHM, *Wenerski/Polonya*, B. No: 44369/02, 20/1/2009, para. 58). Mahkeme, tıbbi bakımın eksik veya yetersiz olduğunun belirlenmesi hususunda bilirkişi raporu gibi delillere yeteri kadar atıfta bulunulmasını aramaktadır (AİHM, *Krivolapov/Ukrayna*, B. No: 5406/07, 2/10/2008, para. 76).

15. "Mahpusların gözetim altında buldukları süre boyunca, alıkonulma sürelerinden bağımsız olarak her zaman bir doktora erişimlerinin bulunması gereklidir. Sağlık hizmetleri, doktora danışma talepleri gereksiz gecikme olmadan karşılanacak şekilde düzenlenmelidir (...)" (Avrupa İşkencenin ve İnsanlıkdışı veya Onurkırıcı Muamelenin veya Cezanın Önlenmesi Komitesi (CPT), 3'üncü Genel Rapor, Strazburg, 1992, para. 34).

16. "İnfazın yöntemi ve infaz sürecindeki davranışların mahpusları özgürlükten mahrum kalmanın doğal sonucu olan kaçınılmaz elem seviyesinden daha fazla sıkıntılı veya eziyetli bir duruma sokmaması gerekir. Ceza infaz kurumunda tutulmanın pratik gerekleri çerçevesinde mahpusların sağlık ve esenlikleri gibi hususların yeterli bir şekilde güvence altına alınması ve mahpuslara gerekli tıbbi yardımın sağlanması da insan onuruna yakışır koşulların sağlanması için gereklidir." (AYM, *Turan Günana*, B. No: 2013/3550, 19/11/2014, para. 39).

17. Başvuranın sağlık hizmetlerine ulaşamadığına ilişkin şikayetleri üzerine muhatap Ceza İnfaz Kurumu muayene ve reçete bilgilerini sunmuş, buna ilişkin imzalı belgeleri tarafımıza göndermiştir. Bu belgelerden başvuranın ilaca ulaşabildiği, tedavilerinin gerçekleştirildiği, sağlık durumunun takip edildiği kanaatine varılmıştır.

18. Başvuranın sağlık hizmetlerine ulaşamadığına ve talep ettiği hastaneye sevk edilmediğine dair iddialarının somut delillere dayanmadığı, AİHM'in bu konuda yeteri kadar delil sunulması gerekliliğini belirttiği, muhatap Ceza İnfaz Kurumu tarafından sunulan belgelerde başvuranın Bandırma Eğitim ve Araştırma Hastanesine sevkine yapıldığına dair hekim imzalı belgenin bulunduğu, Nizamname kapsamında uygulanacak tedavi konusunda hekimin takdir hakkı olduğu hususları anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, başvuranın sağlık hizmetlerine ulaşamadığı ve hastaneye sevk edilmediği iddiaları yönünden hak ihlali yapılmadığı değerlendirilmiştir.

19. Sonuç olarak başvuranın iddiaları, muhatap Ceza İnfaz Kurumunun cevapları ve ilgili mevzuat birlikte değerlendirildiğinde kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

22/8/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye